

Til
**NTLs landsforeninger, foreninger,
avdelinger og fylkesutvalg**

*Sendes også NTLs forbunds- og landsstyre,
kontrollkomité og revisor, LO Stat og
distriktskontorene til LO Stat, LO og AOF*

A-rundskriv nr: 4/2019

Dato: 16.4.19

Reforhandling av Hovedavtalen i staten – diskusjonsnotater fra Arbeidsgiverrådet

I november skal Hovedavtalen i staten reforhandles mellom partene Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD), LO Stat, YS Stat, Unio og Akademikerne. Frist for forhandlingene er 01.01.2020.

Hovedavtalen har hittil kun vært endret dersom det har vært enighet om dette. I år er det forhold som kan tyde på at arbeidsgiversiden ønsker å gjøre større endringer.

Arbeidsgiverrådet har sendt ut tre diskusjonsnotat til virksomhetene i staten, med oppfordring til de lokale arbeidsgiverne om å diskutere avtalens funksjon og innhold basert på et sett med påstander og retoriske spørsmål, gjerne med de lokale arbeidstakerorganisasjonene. Verken spørsmål, bakgrunn eller påstander i notatene er laget av *partene i Hovedavtalen*, men er utelukkende sett fra Arbeidsgiverrådets ståsted. NTL stiller seg kritisk til både form og fremgangsmåte. Vi opplever dette som et press på fremforhandlede rettigheter og vil i dette rundskrivet redegjøre for hva presset består av og hvilke holdninger vi har til slikt press. Nedenfor finner du begrunnelser og bakgrunnen for denne skepsisen.

Arbeidsgiverrådet i staten

Arbeidsgiverrådet ble opprettet av KMD i mars 2017 som et rådgivende organ for utvikling av arbeidsgiverpolitikken i staten, hvor «*Formålet (...) er å styrke virksomhetenes rolle og ansvar i utviklingen og gjennomføringen av den statlige arbeidsgiverpolitikken, samt å sørge for at den sentrale arbeidsgiverfunksjonen får bedre informasjon og økt kunnskap om virksomhetene.*»

(Kilde: [KMDs hjemmesider](#))

Arbeidsgiverrådet er et organ for arbeidsgiversiden i staten. Organet er *ikke* part i Hovedavtalen i staten. Det er KMD og LO Stat, Unio, Akademikerne og YS Stat som er parter.

Innholdet i diskusjonsnotatene fra Arbeidsgiverrådet

De tre diskusjonsnotatene tar for seg temaene «Likeverdige parter», «Drøftinger og forhandlinger» og «Hovedavtalen i omstillingens tid».

Notatene bærer gjennomgående preg av å være skrevet av en offensiv arbeidsgiverpart som ønsker å begrense arbeidstakernes medbestemmelse og å styrke arbeidsgivers styringsrett.

Eksempler på dette er spørsmål som: «*Ville en avskaffelse av forhandlingsretten medføre et større rom for reell medbestemmelse gjennom grundige drøftinger av de viktige spørsmålene?*», «*skal de tillitsvalgte ha medbestemmelse og forhandlingsrett på saker som arbeidsgiver til syvende og sist har det økonomiske ansvaret for?*», «*er medbestemmelsen til hinder for raske og effektive omstillinger?*» og påstander som: «*Særlig problematisk er det at forhandlingsinstituttet innebærer at virksomhetsleder må dele beslutningsmyndighet med en motpart som ikke har ansvar for virksomhetens levering på samfunnsoppdraget*».
(Kilde: [Arbeidsgiverportalen / Difi.no](https://www.arbeidsgiverportalen.no/))

Tilbakemeldinger fra NTLs tillitsvalgte tyder på at drøftingsretten i mindre grad enn tidligere overholdes og at det ikke føres konkluderende diskusjoner mellom likeverdige parter, slik Hovedavtalen forutsetter. Hovedmålet for NTL er å styrke drøftingsretten, ikke avskaffe forhandlingsretten til fordel for drøftingsinstituttet.

Respekt for avtalepartene og behov for felles opplæring

Forutsetningen for et godt organisert arbeidsliv etter den norske modellen er lokale partsforhold med reell medbestemmelse. I tillegg til at dette har vært en forutsetning for et omstillingsdyktig og produktivt arbeidsliv i Norge, er dette en del av arbeidstakernes rett til å bestemme over egne arbeidsforhold. Vi viser til formål og intensjoner med Hovedavtalen i § 1 og for øvrig formene for medbestemmelse etter §§ 17, 18 og 19 som utdypende grunnlag for medbestemmelsesretten i staten.

Tillitsvalgte skal ikke delta i politiske beslutninger, slik det reguleres i Hovedavtalen § 5. Det er kun statsrådene, regjeringen og Stortinget som kan fatte politiske vedtak. Anmodninger eller instruksjoner gitt av f.eks. Difi eller Arbeidsgiverrådet er ikke politiske vedtak.

For å kunne være likeverdige parter og sikre et best mulig partssamarbeid, må det satses på felles opplæringstiltak. Slike tiltak er hjemlet i Hovedavtalen § 1-12 som fastslår at partene sammen og hver for seg skal sørge for en kontinuerlig oppfølging og opplæring av ledere og tillitsvalgte. Tilbakemeldingene fra tillitsvalgte viser at det i staten er blitt en svekket forståelse på arbeidsgiversiden for at spillereglene i avtalen skal sikre et godt samarbeid. Kontrolltiltak for å evaluere partssamarbeid og praktisering av Hovedavtalen er hjemlet i § 2. Vi anmoder våre tillitsvalgte om å benytte § 1-12 og § 2 for å sikre et mer systematisk evalueringarbeid.

Drøftinger og forhandlinger

Hovedavtalen forutsetter at det skal føres reelle drøftinger og forhandlinger mellom likeverdige parter. Det skal føres referat fra og konkluderes i drøftingsmøtene. Drøfting er en diskusjonsform som stiller strenge krav til at partene argumenterer saklig og etterprøvbart slik at man ikke er uenige om innholdet i utfallet eller konklusjonene. Vi vil understreke at Hovedavtalens § 18, bokstav e), presiserer at f.eks. anskaffelser av digitale arbeidsverktøy og systemer skal drøftes.

Forhandlingsretten i staten er et uttrykk for en langvarig enighet om at arbeidsgivers styringsrett på visse områder skal begrenses av arbeidstakernes medbestemmelse. Partene i staten bærer et felles ansvar for å komme frem til de beste løsningene for å ivareta samfunnsoppdraget.

Hvordan når vi våre mål?

NTL jobber for å ivareta medlemmenes lønns- og arbeidsvilkår gjennom avtalefestet medbestemmelse. Denne medbestemmelsen er under press. Den formelle revisjonen av Hovedavtalen i staten i november er avgjørende for å sikre våre mål og medlemmenes vilkår.

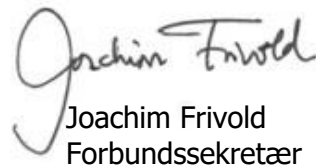
Vi har pekt på noen av formuleringene i Hovedavtalen som NTL mener er viktige og gode, men hvor praktiseringen av bestemmelsene er krevende. Dersom dere har tilbakemeldinger på områder hvor medbestemmelsen er særlig vanskelig eller har forslag til konkrete, tekstlige forbedringer i avtalen, tar vi dette med oss i det videre arbeidet opp mot revisjonen og skoloring av våre tillitsvalgte.

Henvendelser merket «Medbestemmelse 2019» sendes til post@ntl.no innen 1. juni.

Med hilsen
NORSK TJENESTEMANNSLAG

Ellen Dalen
2. nestleder

Joachim Frivold
Forbundssekretær